

Brussel, 11 december 2019
(OR. en)

14564/19

ATO 100
RECH 506
SAN 489

NOTA I/A-PUNT

van: het secretariaat-generaal van de Raad
aan: het Comité van permanente vertegenwoordigers (2e deel)/de Raad
Betreft: Nucleaire en radiologische technologieën en toepassingen die geen
verband houden met kernenergie
- Aanneming van conclusies van de Raad

1. Nucleaire en radiologische technologieën spelen buiten de kernenergiesector een belangrijke rol in cruciale aandachtsgebieden als geneeskunde, industrie, landbouw, ruimtevaart, onderzoek en milieu.
2. In alle lidstaten wordt door de toepassing van nucleaire en radiologische technologieën verbruikte splijtstof en/of radioactief afval geproduceerd. Afvalbeheer is daarom een belangrijke kwestie.
3. Het voorzitterschap heeft om die reden voorgesteld Raadsconclusies aan te nemen over afvalbeheer bij gebruik van nucleaire en radiologische technologieën voor andere doeleinden dan energieopwekking.
4. Na intensieve werkzaamheden op het niveau van de Groep atoomvraagstukken is consensus bereikt over de tekst in de bijlage¹.

CONCLUSIE

5. Het Comité van permanente vertegenwoordigers wordt derhalve verzocht de Raad voor te stellen om de ontwerpconclusies van de Raad in bijlage dezes in een komende zitting als A-punt aan te nemen.

¹ Hierover liep van 6 tot en met 9 december 2019 een succesvol verlopen informele stilzwijgende procedure.

ONTWERPCONCLUSIES VAN DE RAAD

over afvalbeheer bij het gebruik van nucleaire en radiologische technologieën voor andere doeleinden dan energieopwekking

In aanmerking nemend

- dat nucleaire en radiologische technologieën op een aantal cruciale aandachtsgebieden buiten de kernenergiesector een belangrijke rol spelen, zoals in de geneeskunde, industrie, landbouw, ruimtevaart, onderzoek en milieu, doordat zij op talrijke manieren aan EU-burgers ten goede komen, en BESEFFEND dat de nucleaire wetenschap veel kan betekenen voor het oplossen van maatschappelijke problemen;
- dat op grond van Euratom-wetgeving het gebruik van nucleaire en radiologische technologieën voor andere doeleinden dan energieopwekking naar behoren moet worden gerechtvaardigd, de bescherming van het publiek, patiënten en personeelsleden tegen straling optimaal moet zijn geregeld, en dat radioactief afval en verbruikte splijtstof veilig moeten worden verwijderd;
- dat er in alle lidstaten bij de toepassing van nucleaire en radiologische technologieën verbruikte splijtstof en/of radioactief afval vrijkomt;
- dat Richtlijn 2011/70/Euratom van de Raad van 19 juli 2011 tot vaststelling van een communautair kader voor een verantwoord en veilig beheer van verbruikte splijtstof en radioactief afval tot doel heeft dat toekomstige generaties geen onnodige last ondervinden van verbruikte splijtstof en radioactief afval;
- dat Richtlijn 2006/117/Euratom van de Raad van 20 november 2006 betreffende toezicht en controle op overbrenging van radioactieve afvalstoffen en bestraalde splijtstof een communautair systeem vaststelt om een adequate bescherming van de bevolking te waarborgen;
- Richtlijn 2009/71/Euratom van de Raad van 25 juni 2009 tot vaststelling van een communautair kader voor de nucleaire veiligheid van kerninstallaties en Richtlijn 2014/87/Euratom van de Raad van 8 juli 2014 tot wijziging van Richtlijn 2009/71/Euratom;

- het bestaan van het Gezamenlijk Verdrag inzake de veiligheid van het beheer van bestraalde splijtstof en inzake de veiligheid van het beheer van radioactief afval;
- dat de lidstaten ieder een nationaal programma hebben voor het beheer van verbruikte splijtstof en radioactief afval dat de gehele levenscyclus — van productie tot verwijdering — bestrijkt van alle types verbruikte splijtstof en radioactief afval waarvoor zij verantwoordelijk zijn;
- de rapportage van de lidstaten over de toepassing van Richtlijnen 2011/70/Euratom en 2006/117/Euratom van de Raad;
- de nationale rapporten van de verdragspartijen over de toepassing van het bovengenoemde IAEA-verdrag;
- de conclusies van de Raad van 2019 over nucleaire en radiologische technologieën en toepassingen die geen verband houden met kernenergie;
- NOTA NEMEND van de *European study on medical, industrial and research applications of nuclear and radiation technology* (ISBN 978-92-79-99659-7);
- NOTA NEMEND van de lopende werkzaamheden met betrekking tot de *Benchmarking analysis of Member States approaches to definition of national inventories radioactive waste and spent fuel*;
- NOTA NEMEND van de werkzaamheden in het kader van zowel het Euratomonderzoeks- en opleidingsprogramma voor 2014-2018 als het lopende Euratom-werkprogramma 2019-2020, wat betreft het onderzoek naar en de ontwikkeling van technologieën en competenties op relevante gebieden als afvalbeheer en stralingsbescherming;
- NOTA NEMEND van de resultaten van de in november 2019 in Brussel gehouden workshop van de strategische agenda voor medische, industriële en onderzoekstoepassingen (Strategic Agenda for Medical, Industrial and Research Applications - SAMIRA) over het beheer van verbruikte splijtstof en radioactief afval die vrijkomen bij de toepassing van nucleaire en radiologische technologieën voor andere doeleinden dan energieopwekking, georganiseerd door de Commissie en het Finse voorzitterschap van de Raad van de Europese Unie;
- NOTA NEMEND van de resultaten van de workshop over *Benchmarking analysis of Member States approaches to definition of national inventories radioactive waste and spent fuel*, die de Commissie in november 2019 in Brussel heeft georganiseerd.

De Raad van de Europese Unie,

1. VERWELKOMT het voorbereidende werk van de Commissie voor de ontwikkeling van de strategische agenda voor medische, industriële en onderzoekstoepassingen m.b.t. nucleaire en radiologische technologie;
2. ERKENT dat niet-kernenergiegerelateerde nucleaire en radiologische toepassingen de volksgezondheid ten goede komen. Daarom moet bij gebruik van deze nucleaire en radiologische toepassingen de gehele levenscyclus in aanmerking worden genomen;
3. MERKT OP dat bij de toepassing van nucleaire en radiologische technologieën voor andere doeleinden dan energieopwekking, verschillende soorten afvalstromen vrijkomen. Het afval ontstaat doorgaans in kleine hoeveelheden van uiteenlopende types met uiteenlopende eigenschappen op verspreide locaties, en ook de komende decennia zal dit afval verwerkt moeten worden;
4. MERKT OP dat de behoeften op het gebied van afvalbeheer in de lidstaten voortvloeien uit verschillende activiteiten in de samenleving. Het gaat bijvoorbeeld om verbruikte splijtstof uit onderzoeks- en testreactoren, radioactief afval van actieve onderzoeksfaciliteiten of radioactief afval dat vrijkomt bij de ontmanteling van onderzoeksfaciliteiten, radioactief afval dat vrijkomt bij de vervaardiging van radioactieve isotopen, medisch radioactief afval en afgedankte ingekapselde bronnen;
5. BENADRUKT dat de hoeveelheid en de stralingsactiviteit van radioactief afval zo gering mogelijk moeten worden gehouden, voor zover dit mogelijk is en conform nationaal beleid en het recht van de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie, alsmede dat er nieuwe afvalbeheertechnologieën of -faciliteiten ontwikkeld en in gebruik genomen moeten worden;
6. BEKLEMT OONT dat, onverminderd het feit dat de lidstaten zelf eindverantwoordelijk zijn voor de behandeling, de opslag en de verwijdering van radioactief afval dat op hun grondgebied vrijkomt, verantwoorde en veilige behandeling, opslag en verwijdering van afval in alle nationale en supranationale activiteiten een prioriteit moet zijn ;

7. WIJST ER MET NADRUK OP dat de lidstaten zelf nationaal beleid moeten hebben voor het beheer van radioactief afval, waaronder afval en verbruikte splijtstof die afkomstig zijn van niet-kernenergiegerelateerde toepassingen van nucleaire en radiologische technologieën;
8. ERKENT dat de verwerking van uiteenlopende afvalstromen om een gedifferentieerde aanpak vraagt, en dat de omvang van het gebruik van toepassingen en de fase van de programma's voor het gebruik van nucleaire en radiologische technologieën bepalen wat de beste oplossingen zijn;
9. ONDERKENT dat het nationaal beleid voor verbruikte splijtstof en radioactief afval van lidstaat tot lidstaat verschilt, waarbij sommige lidstaten over gecentraliseerde faciliteiten voor de behandeling, opslag en verwijdering beschikken, terwijl in andere dergelijke faciliteiten gespreid zijn. Behandeling, opslag en verwijdering van afval kunnen in overheidshanden zijn of door particuliere organisaties worden verricht.
10. ERKENT dat nationale oplossingen in sommige gevallen niet bestaan of redelijkerwijs te realiseren zijn. In zo'n geval zouden faciliteiten voor opslag of verwijdering door lidstaten kunnen worden gedeeld. Dit vereist politieke besluiten en maatschappelijke acceptatie, alsook speciale technische en juridische oplossingen. Het initiatief hiertoe moet van de lidstaten komen;
11. NEEMT er NOTA VAN dat samenwerking tussen de lidstaten momenteel onder meer vorm krijgt via gemeenschappelijke onderzoeksprogramma's, die belangrijk zijn voor het ontwikkelen van oplossingen en kennis op het gebied van afvalbeheer. Bovendien zou het bundelen van technologieën, diensten en kennis tot meer oplossingen voor afvalbeheer leiden, zowel op nationaal als op supranationaal niveau;

12. ONDERKENT het belang van onderzoeks- en opleidingsprogramma's op nationaal en Europees niveau voor de ontwikkeling van oplossingen en beste praktijken en voor het behoud van vaardigheden en middelen op het gebied van het beheer van radioactief afval dat vrijkomt bij het gebruik van nucleaire en radiologische technologieën voor andere doeleinden dan energieopwekking. De bundeling van opleidingsactiviteiten om de beschikbaarheid en de reikwijdte van de deskundigheid te vergroten en beste praktijken uit alle lidstaten te delen, moet blijvend worden ondersteund;
13. MERKT OP dat de lidstaten verantwoordelijk zijn voor het behoud en de ontwikkeling van de deskundigheid, vaardigheden en middelen die zij zelf nodig hebben. Het in kaart brengen van bestaande deskundigheid, vaardigheden en middelen is belangrijk voor de planning van en het inspelen op toekomstige behoeften. Dit moet gebeuren op nationaal niveau alsook via Europese samenwerking zoals de Europese waarnemingspost voor personele middelen.
14. WIJST EROP dat de lidstaten van de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie er op alle niveaus verantwoordelijk voor zijn dat gegevens over radioactief afval dat vrijkomt bij het gebruik van nucleaire en radiologische technologieën voor andere doeleinden dan energieopwekking, worden opgenomen in rapporten over afvalbeheer.